7 7

ומדברי פופרים וכו'. משנה ריש פנהדרין

דיניהן דין שם (דף ס׳:) סניא רשב"ג אומר

דיני פמומס בנ': ושנים שדמ פין

י אע"פ שאין כ"ד פחות מג'. בריש סנסדרין (דף ג') רב אחא ברים דרב איקא אמר

כרבם דפליג החם פרב פחם וחתר דמדמורייתם בשיק ג' דהם רבם בחרם הום ומרים

מדמורייתם חד ומי כשר שנחמר בודק השפום עמיתך וק"ל למה לם פהק

שופטים. הלכות סנהדרין פ"ב

הרדב"ז (מכ"י)

י אע"פ שלין כ"ד פחום מג' וכו'. בפ"ק ס"ר ד"מ כג' ולם סיה מומחה לרכים

דן ספילו יחידי ואמרים כמי רב אחם ברים דרב היקם המר מדאוריימה חד נמי כשר שנחמר בלדק הפפום הה עמיהך אלא משום יושבי קרנות: ושנים שדם אין דיניהם דין. ולא קי"ל כשמואל דאמר שנים שדנו דיניהם דין אלא שנקרא ב"ד חווף דגמ' ובחשותם הרשב"א שמואסי ואכסבנה לקמן בסמוך נחן סעם למה פסק רביט כן:

ורבא דאיהו בתרא לית ליה דשמואל וא"ר אכהו שמה שדנו ד"מ לד"ה אין דיניהם דין וחיכה מחן דפסק כשמוחל ומיהו פלונסייהו בשדנו שותו בשל כרחו שבל מדעתו דיניהם דין והבו דלא לוסיף עלה:

יא ואע"ם שהום מותר וכו'. במס' חבות אל פסי דן יחידי שפין דן

יהידי אלם אחד יחברך ואם קבלוהו פליהם דן מפילו יחידי ועל זה סמכו ברוב הגלילות

אכל הסומא בשתי עיניו [3] פסול לכל: "י אע"פ שאין בית דין פחות משלשה מותר "לאחד לדון מן התורה שנאמר בצדק תשפום עמיתך ומדברי סופרים עד שיהיו שלשה . ושנים [4] שדנו אין דיניהן דין: יא אחד שהיה

: מוח"מ סו' ג סמ"ג עשין לו

יפה כח פשרה מכח הדין ששנים שדנו בעלי דינין יכולין לחזור בסם ושמ"ג דשמושל סבר דפליני רבק עליה ואמר דשנים שדנו דיניהם דין המ ממרימ הכם רבי מבהו ממר שנים מומחה לרבים או שנמל רשות מבית דין חרי זה מותר שדנו פֿין דיניסם דין לד"ה ופסק רבינו כמותו לו לדון יחידי אכל אינו חשוב בית דין. ואע"פ שהוא משום דכל סיכה שאנו יכולים למעם ספחלוקם ים לנו לחתם ועוד דמתרים כ' שני דכתונות

ובפ' זה בורר ודילמה רבק דבי רב אשי כשמוחל שבירם לים שלמת דמין הלכה כמותו ושוד דגרסים בירושלתי רבי יוחק וריש לקיש דחתרי הרוויים שנים שדנו הין דיניהן דין וכת ודתי כרבי יוחק קייתת לן לבבי בשמות שבים כד סוג כ"ל בהדי היו והני מילי דאין היוהן דין באינן מותחין ולא קבלום עליהם בעלי דינין דאם הם מותחין לרבים או נפלו רשות אפיל אחד דינו דין שמושל וכל שכן כד סוי כ"ל בהדי היו והני מילי דאין דיניהן דין באינן מותחין ולא קבלום עליהם מערה ביני בינים במהד במוך ואם קבלום עליהם ומכל מקום קיימא לן בדברי רבינו שכתב לניול בסמוך שמושר לאחד לדון מן השורה והייע כרב אחל בריה דרב איקא אים ליה דשמושל דאמר שנים שדמו דיניהם דין והיאך פסק רבינו כאן דלא במואל ואפשר לומר שכן מפון לרבל אחרים בבמרא דלרב אחל בריה דרב איקא אים ליה דשמושל דאמר שנים שדמו דיניהם דין והיאך פסק רבינו כאן דלא במואל ואפשר לומר שכן מפון היים שדמו היינים שדמו היים במחל במוא בייה בדרב איקא אוני שמושל מוני שרבילוניום במחל במואל במואל במוא בייה בדרב איקא אוני במואל במו דממר דמדמורנים בעינן סלחם כא ודשי לית לים דשמואל דהם דמדשורייתם חלחם בפינן לרב שחם אים ליה דשמואל כלומר שפשר לקיים דברי שפואל כיון דמדאוריים לה בעיק חלחם בדיעבד שנים דיניהם דין וכיון דחזיק דשמום! וכ' אבהו לה פליני אי מדחורייחה חד כשר או לה אלמה דחפילו כ' אבהו מודה דמדחורייהה הד כשר ומדרבק סוא דבעינן סומא אלא דאלמום רבק לחקנהייהו למימר דאפילו דיעבד לא סגי בלא חלמא ואש"ג דאמריק (דף ל"ד:) אי מה ריבים בשלשה אף נגעים בשלשה סלמוד לומר והובא אל הכהן וכו' דמשמע דמדאורייתא דיני ממועות בשלשה ל"ל לפי זה דדרך אסמכתה קאמר הכי: אחר כך מנאסי שמשאל הרשב"א והשיב וז"ל: כחבת הקימה מהרמב"ם שפשק כרב אחל דמדאורייתם חד נפי כשר ועם זה פסק דשנים שדנו אין דיניהן דין: אני אומר כי הרב פסק כרב אחל מדקתני בברייתא דיני ממוטת בשלשה ואם סיה מותחם לרבים דן שפילו יחידי וסבור כרב ז"ל דברייתם הכי קסני דיני ממוטה בשלשה משום יושבי קרטת כרב שהם ומדמורייהם שפילו יחיד שפינו מומחה לרבים דן שפילו יחידי לכשהלם ולפילו מדכבון דהוקמוה אדינים ולים ליה להא מתו פרוב שביות ומו שפירש"י ומ"מ מדרבכן כל שהים מומהם לרבים בטין שלם ואלמום להקנהא דהי ליה לפי בדימבד אין דינים דין ואם האמר א"כ אמלי לה לקשו מהאי ברייתה לר' אבהו יש לומר דאמר לך כ' אבהו אל האמרי כר' שמעון בן בעיאל ואמר הדין בשלשה ושמל האקין לרב לומר כך מדגרסיק בל "כלוהו ב"ד והם שלשה וט' ואמלי לימה ככל מו לא המם שמישה בדולה מליסיקול שקים שלשה וט' ואמלי לימה ככל מו לא המם שמשה בדולה מליה לימה בלים ביי שלשו מד"ל מה בדולה מליסיקול היהיד האום בייני מתונה בחלבה ב"ד והם שלשה וט' ואמלי לימה ככל מו לא המם שמשה בדולה מליסיקול היהיד האום בייני מתונה בחלבה בייני מתונה בחלבה ולה בייני מתונה בחלבה להיה ביינים מתונה ביינים בייני הואיל וחול דיני תמונות בשלשה ואם היה מומחה לרבים דן אפילו יהידי הכי ומי בקדשים ביהיד קא משמע לן ואימא הכי ומי אין לך מומהה לרבים בישראל יותר ממשה רביע וא"ל עד דהוי אהרן החיך אלמת דברייסת דחם היה מומחה לרבים דבר מורה קאמר ולפיכך פסק הרב כך ומכל הכך ראיות שכתבתי למעלה ראה הרב דליה הלכתת כשמוהל ולסיכך פסק דחפי' מדרבק פסלי חד דלפו מומחה וחפי' שנים וניחם לי נמי קלח לדבריו הם דחכשרו חרי בפרוזבול וכן בביסול הגם וקרו להו ב"ד ואם סיתה כיון דחית לן עירוב פרשיות אפילו בהם היהך קרו להו ב"ד בשום ענין ומע"ג דמתריקן בריש פרקין דרבם ליה ליה דשמואל ורב אחה איה דשמואל אפשר לומר דספיעו רב אחם לים לים דשמוחל דחמר דחם דעו דיניהם דין אלם מעיקרם דינה קאמר כנ"ל לדטת כרב אלה שק"ל כה דאותביניה לר' אבהו דאמר שנים שדנו ד"ה אין דיניהם דין מדן אם סדין זיכה אם החייב אם הזכהי מה שעבה עשוי דהלמה לרב אחם לא קשים דלדידיה מה שעשה עשוי עדיין יש לי לומר דאק לה שמעיק לרב אחם דאים ליה דפמואל ומן סמקנה הילכך לא אפשר לן לאקשויי ליה מינה שלא לכת"ל דלים אקשי ליה מינה ומהרציכן ליה לר' אבהו עב"ל:

יא אחד שסים מומחם לרבים. שם (דף ד') ח"ר דיני מפוטח בשלשה ואם סיה מומחה לרבים דן הפי' יחידי ואמר רב נהמן כגון אנא דן דיני מפוטח ביהידי ואסיקנא דה"ק כגון סנם דגמירות וסבירות והע"ג דלת וקים רשותם מבי ריש גלותה דינו דין . ומ"ש רבינו או שנשל רשות מב"ד . דפירוש הע"פ שחינו מומחה לרבים דגמיר וסביר חבל מומחה סום דפי שחינו מומחם כרי כתב רבינו ספ"ד שחין רשותו מועלת כלום והיאך יהיה מותר ע לדון יחידי והין לומר דאפי׳ באינו מומחם שהקיון והיינן סעתה דמלי דאין משום דקבעו בעלי דינין עלייהו דח"כ לפו מהורה נועל רשוה הוא דמני דאין אלא מכח קבלת הבעלי דינין וה"ה אפי' רועה בקר נפי אלא ודאי כדאתרן: אבל אינו חשוב ב"ד. כלומר להיום

הודאה בפניו כתודה בפני ב"ד וכתו שנהבאר זה בדבריו בספ"ה: ואע"פ שהוא תוחר וכו'. תשנה בתם' אבות:

3000

ואם סיינו מפרשים דהם בכם חלים כוה קשה לן כובה חבל השתם דחנו מפרשים דממן דהים לים דמדמורייתה בהד סגי מלי כבר שנים שדעו אין דיניהן דין מליק למימר דתרוייהו איתוהו דהלכסא כרב אחל כדתשמע בפרק ראוסו ב"ד והלכסא ומי כרבי סבהו דהין זה חלוי בזה כדפרישית וכן פסק רבינו זה כ"ל לדעהו ז"ל. ומ"ש מוהר לדון מן התורה הע"ג דבפרק ב' מהלכום שכירות פהק דעירוב פרשיום כחוב כאן ס"ל כדברי כתום' דאשפ"כ מקרא דבלדק סשפום עמיקך הוא מיוחר ודלה כרש"י שכתב דרב המא שמר כן מפני שאין טירוב פרשיות כתוב כאן: והיכא דהני הדיופות לא גמרי ולם סברי כתב הפור בשם אביו בסימן ג' דפסילי אלא אם כן אים בסו חד דגמיר והרמ"ה כתב דבעיק שלשתם דגמירי וקשה לדעת כרמ"ה שהרי בגמ' מתרו בג' אי אפשר דלים בהו חד דגמיר משמע דבהד דגמיר סגי ואי סבירא ליה דהיינו דוקם לרב מחח דלה בעיק שלשחם תן התורה חבל לרבם דבעיק שלשחם תן התורה בעיק בלסחם דנתירי ומסחייע דאמריק משום סעמא דלא חנשול דלח דלא בעיק פומחין פ"מ קשה דמפין יצפ לו כן לחפושי במחלוקם ועוד דפ"כ כששפלו בגמרם מפי בינייהו המפי לא קאמר היכא בינייהו אי בעיכן שלשתם גמירי אי לא . וי"ל דהרמ"ה ס"ל דמאי דקאמר בג' הי הפשר דלית בהו חד דגמיר לחו למימרא דאי אים בהו הד דגמיר סגי אלא ה"ק לא גזרו רבק בכחם ג' דגמירי אמו ג' יושבי קרמת דכיון דאפילו שיכיו יושבי קרנות אי אפשר דלים בהו חד דגמיר אנ"ג דמ"מ פסול לא חשו ליה רבק כולי כאי למינזר אפו הם בסחם ג' דפינה רישוחה כ"כ פבל בודפי פי ידשיק דליכה פלם חד דגמיר דפסול ורבינו לה ביחר דעתו בדין זה והיתה הוא דכיון דהוא פסק כרב אהם הכי בנמ' אמר לדעת רב אחל דלפחות בעיק חד דגמיר וה"ב היה לו להזכירו: יא אחד שהיה מומהה וכו'. שם ברייתת ות"ח כרי כהב רבינו לקמן בפ"ד ופרק ו' דמי שהינו מומחה הע"פ שנסל רשות הין דיניו דין וכהן כתב מוחר לדון

נמי כשר שנחמר בלדק חשפום שמיקך וכו' וכתר סכי שמרי משי שיכא בין רבה לרב אהם ברים דרב איקה היכה בינייהו דהתר במואל שנים שדנו דיניהן דין וכו' לרבה לים לים דשמואל לרב החם אים לים דשמואל פ"כ. משמע דמאן דאים ליה דמדאורייהא בחד סגי חית לים שנים שדנו דיניהן דין דהת בסת חלית וחיך פהק רבינו דמדאורייהת בחד סגי כרב אחת ושנים שדנו חין דיניהן דין לכפורה נראה דברים הפכים ויש לומר דרבינו סובר דמשן דשים ליה דמדאורייםא בחד סגי ס"ל דלים ליה שנים שדנו פין דיניהם דין אלא שאין הכרע בדבריו דאפשר לומר דאית ליה דאע"ג דמדאורייתא בחד סגי מ"מ כי היכי דבהד גזרינן מטו יושבי קרטת ומפני כן פין דינו דין כן נמי דבתרי גזריק ואין דיניהם דין דדוקה בחלח אמריק דאי אפשר דלית בהו חד דגמיר אבל בחרי אפשר ואפשר ומי לומר דסבירא ליה כשמואל דדיניהן דין כדאמר בנמרא אבל רבא דקאמר דמדאורייתא חלתא בעיק ע"כ לים ליה כשמואל דכיון דמדאורייתא סלהת בעיק פשיטת דשנים שדע אין דיניהן דין וזהו שאמרו בנמרא דרכא ליח לים דשמואל. ומ"ם דרב אחל שיח ליה דשמואל אפ"ג דבדבריו אין הכרע כדפרשתי הוא מפני שכיון שלם חירן כמו שחירן רבה משמע דלה רום לוחר כן מפני דלרבה לה מחוקתם מחמי כשמושל דאיהו פ"כ לית ליה דשמואל ולכך דלה לחרץ חירוץ אחר דשתי אליבם דשמואל דאית לים כווסים וסוכרת רבינו לפרש כן משום דלם חיקשי כילכחם אסלכהא דמשמע דסלכחא כמ"ד דמדאורייםא בחד סגי דסוגיא דגמ' בריש פרק ראוהו ב"ד אולה כוחים וכמו שכהבו שם התוספות ומשתע נמי דהלכתה כר' אבהו דאמר אין דיניהן דין בכתובות (דף כ"ב) ובפ" זם בורר (דף ל") אתרו ודילתא כשמאל ס"ל תשתת דלית הלכתא כוחיה ועוד דבירושלמי ר"י ור"ל סרוייהו אים להו כווחיה דרבי אבהו

משנה למלך

שלא קבלו עליכם אבל אם קבלו עליכם דן אפילו יהידאי פ"כ . ומכאן יצא לו לרביע עובדים ז"ל

יא אחד שסים מומחם לרבים כו'. כ'ו מותר לדון יחידי כירושלמי פ'ק דסנהדרין רבי אבהו לון כיון דאיטן חמהן לי יחיב דיין לגרמי ואחון לגבאי כמי שקבלו פליהם ופני כן. כד"א בומן כום יפיב דיין לגרמים אמרין לים מלמידוי ולא כן אולפן רכי אל מסי דן יחידי אמר

י אע"פ שלין ב"ד פחום משלשה וכו' . דברי רבים מחמיהין לאלי דברים פ"ק

דסנהדרין (דף ג') המרי כב אחם בריה דרב היקם אמר מדאוריים חד

כגדל עוז

אע"ם שהין כית דין כו' עד אלה ההד . פ"ק דסנהדרין (דף ה') וכמס' חכות:

הגהות מיימוניות

אתך בסנהדרין ובקידושין תוס' ע'ב ופרק החולץ ועיין בהלכות חליצה פ'ר: [כ] כרבי מארך וכסתם מתנו' דכל הכשר לדון כשר להעיד אבל בס"ה פסק כרבנן דפליגי ארבי מאיר זכן אמרינן התם ההוא סמיא דהוה בשיבבותיה דרבי יותנן דהוה דיין דינא ולא אמר ליה ולא מידי בדמסיק דסתמא אדרינא אשכח וההיא סתמא לפרק בא סימן כל